

Obsah

Úvod	11
1 Historický úvod do studia porodnictví	13
2 Vývoj a anatomie pohlavních orgánů ženy a mléčné žlázy	31
2.1 Ženské pohlavní orgány (organa genitalia feminina)	33
2.1.1 Vnitřní ženské pohlavní orgány (organa genitalia feminina interna)	33
2.1.2 Zevní ženské pohlavní orgány, zevní rodidla (organa genitalia feminina externa, pudendum femininum, vulva, cunnus)	38
2.1.3 Svaly dna pánevního	40
2.1.4 Kostěná pánev	42
2.1.5 Cévní zásobení pánve	44
2.1.6 Mízní kmeny a uzliny	46
2.1.7 Nervy pánve	47
2.1.8 Močová trubice (uretra)	49
2.1.9 Prs (mamma)	50
2.2 Topografická anatomie ženské pánve	51
2.2.1 Stěny malé pánve a diaphragma pelvis	52
2.2.2 Poloha pánevních orgánů – situs viscerum pelvis	53
3 Vyšetřovací metody v porodnictví	55
3.1 Porodnická anamnéza	56
3.2 Prenatální péče	57
3.3 Vyšetření předporodní a za porodu	59
3.4 Laboratorní vyšetření	61
3.4.1 Biochemická vyšetření	61
3.4.2 Hematologická vyšetření	64
3.4.3 Mikrobiologické laboratorní vyšetření	64
3.4.4 Laboratorní diagnostika sexuálně přenosných onemocnění	65
3.5 Prenatální diagnostika vrozených vývojových vad	66
3.5.1 Screening vrozených vad plodu	66
3.5.2 Invazivní metody prenatální diagnostiky	68
3.5.3 Etické problémy prenatální diagnostiky	71
3.6 Dopplerovské aplikace v porodnické ultrazvukové diagnostice	72
3.7 Počítačová tomografie a magnetická rezonance v porodnictví	73
3.7.1 Počítačová tomografie (CT)	73
3.7.2 Magnetická rezonance (MRI – magnetic resonance imaging)	73
3.8 Diagnostika intrauterinní tísne plodu (amnioskopie, kardiotokografie, intrapartální fetální pulzní oxymetrie, ST-analýza)	74
3.8.1 Diagnostika chronické hypoxie plodu	74
3.8.2 Diagnostika akutní hypoxie plodu	76
3.9 Vyšetření novorozence na porodním sále	81

4	Těhotenství	85
4.1	Oplození	86
4.2	Implantace a nidace	89
4.3	Vývoj plodového vejce	90
4.4	Embryonální vývoj	92
4.5	Vývoj plodu (fetální vývoj)	94
4.6	Těhotenské změny v organizmu ženy	96
4.6.1	Známky a příznaky těhotenství	96
4.6.2	Účinky placentárních hormonů	97
4.6.3	Změny v reprodukčním systému	98
4.6.4	Změny na ostatních orgánech	100
4.6.5	Psychické změny v těhotenství	103
4.7	Diagnóza těhotenství	104
4.7.1	Anamnéza a klinické vyšetření	104
4.7.2	Průkaz lidského choriového gonadotropinu	104
4.7.3	Ultrazvuková diagnostika	105
4.8	Životospráva těhotné	105
4.9	Uložení plodu v děloze na konci těhotenství	106
4.9.1	Poloha plodu (situs)	106
4.9.2	Postavení plodu (positio)	106
4.9.3	Naléhání plodu (praesentatio)	108
4.9.4	Držení plodu (habitus)	108
5	Mechanismus porodu	109
5.1	Definice, klasifikace	109
5.2	Výpočet termínu porodu	109
5.3	Klasifikace porodu	110
5.4	Parita ženy	110
5.5	Spouštěcí mechanismy porodu	110
5.6	Porodní cesty	111
5.7	Porodní síly	111
5.8	Plod jako objekt porodu	112
5.9	Průběh porodu	113
5.9.1	Období přípravné	113
5.9.2	První doba porodní, doba otevírací	114
5.9.3	Druhá doba porodní, doba vypuzovací	115
5.9.4	Třetí doba porodní, doba k lůžku	117
5.9.5	Doba poporodní	118
5.10	Trvání porodu	118
6	Vedení porodu	119
6.1	Kdy se dostavit na porodní sál?	120
6.2	Příjem rodičky na porodní sál	120
6.3	Opatření při odtoku plodové vody	120
6.4	Vedení první doby porodní	120
6.5	Vedení druhé doby porodní	121
6.6	Vedení třetí doby porodní	123
6.7	Ošetření rodičky po porodu plodu	125
7	Šestinedělí	127
7.1	Poporodní involuční změny	127
7.2	Management šestinedělí	130

8	Kojení a jeho poruchy	133
9	Rehabilitace v těhotenství, za porodu a v šestinedělí	143
10	Nové směry v porodnictví	149
10.1	Příprava na porod	150
10.2	Porod bez násilí	150
10.3	Home rooms – domácí pokoje v rámci stávajícího porodního sálu	152
10.4	Přítomnost otce u porodu	152
10.5	Porod v domácnosti	153
10.6	Poloha rodičky za porodu	155
10.7	Porod do vody (water birth)	155
10.8	Programovaný porod	157
10.9	Císařský řez na přání pacientky, psychologické indikace k provedení císařského řezu	158
11	Patologické těhotenství	161
11.1	Rizikové a patologické těhotenství	162
11.2	Inkompetence hrdla	163
11.3	Předčasný porod	163
11.4	Prodloužené těhotenství	170
11.5	Rané gestózy	172
11.6	Hypertenzní onemocnění v těhotenství	173
11.7	Kardiovaskulární onemocnění v těhotenství	175
11.8	Respirační onemocnění v těhotenství	181
11.9	Renální onemocnění v těhotenství	183
11.10	Onemocnění trávicího traktu v těhotenství	185
11.11	Onemocnění jater v těhotenství	190
11.12	Hematologické poruchy a nemoci v průběhu těhotenství	196
11.13	Erytrocytární aloimunitace a těhotenství	204
11.14	Endokrinní onemocnění v těhotenství	210
11.15	Oční onemocnění v těhotenství	216
11.16	Gynekologická onemocnění v těhotenství	217
11.17	Asistovaná reprodukce a těhotenství	221
11.18	Chirurgická onemocnění v těhotenství	222
11.19	Ortopedická onemocnění v těhotenství	223
11.20	Onkologická onemocnění v těhotenství	224
11.21	Infekční onemocnění v těhotenství	225
11.22	Kožní onemocnění v těhotenství	236
11.23	Autoimunitní onemocnění v těhotenství	237
11.24	Neurologická onemocnění v těhotenství	238
11.25	Psychiatrická onemocnění v těhotenství	241
11.26	Abúzus drog a sociální problematika v těhotenství	242
12	Nepravdivosti plodového vejce	247
12.1	Nepravdivosti plodu	248
12.1.1	Vrozené vývojové vady plodu	248
12.1.2	Vícečetné těhotenství	250
12.1.3	Hypertrofický plod	255
12.1.4	Hypotrofický plod	258

12.1.5	Chronická hypoxie plodu	261
12.1.6	Akutní intrapartální hypoxie plodu	263
12.2	Nepravidelnosti trofoblastu	266
12.3	Nepravidelnosti placenty	266
12.3.1	Mikroplacenta	266
12.3.2	Makroplacenta	266
12.3.3	Placenta succenturiata	266
12.3.4	Vasa praevia (večsné cévy)	267
12.3.5	Placenta praevia (večsné lůžko)	267
12.3.6	Předčasné odloučení placenty (abruptio placentae praecox)	268
12.3.7	Funkční poruchy placenty	270
12.4	Nepravidelnosti plodových obalů	270
12.5	Nepravidelnosti pupečníku	270
12.6	Nepravidelnosti plodové vody	271
13	Patologický porod	273
13.1	Nepravidelnosti porodních sil	274
13.2	Nepravidelnosti porodních cest	275
13.2.1	Tvrdé porodní cesty	275
13.2.2	Měkké porodní cesty	278
13.3	Nepravidelnosti polohy a držení plodu	279
13.3.1	Nepravidelné naléhání při poloze podélné hlavičkou	279
13.3.2	Polohy koncem pánevním	283
13.3.3	Polohy příčné (situs transversi)	288
13.3.4	Polohy šikmé (situs obliqui)	290
13.3.5	Nepravidelné držení plodu	290
13.3.6	Nepravidelné držení, naléhání a výhřez horních končetin	290
13.3.7	Nepravidelné držení dolních končetin	291
13.4	Dystokie ramének	291
13.5	Porodní poranění	295
13.5.1	Poranění měkkých porodních cest	295
13.5.2	Poranění pánve	298
13.6	Nepravidelnosti III. doby porodní	298
13.6.1	Poruchy odlučování placenty	298
13.6.2	Poruchy vypuzování placenty	299
13.6.3	Zadržení části placenty a plodových obalů (residua post partum)	299
13.6.4	Hypotonie a atonie děložní	299
13.6.5	Děložní inverze	300
13.7	Šokové stavy v porodnictví (hemoragie, embolie, sepse, anafylaxe)	301
13.7.1	Patogeneze	301
13.7.2	Septický šok	302
13.7.3	Hemoragický šok	303
13.7.4	Kardiogenní šok	304
13.7.5	Anafylaktický šok	304
14	Patologické šestinedělí	307
14.1	Puerperální krvácení	307
14.2	Puerperální infekce	309
14.3	Tromboflebitida	310
14.4	Trombembolie	311
14.5	Nepravidelnosti kojení a záněty mléčné žlázy	311
15	Analgezie a anestezie v porodnictví	313
15.1	Analgezie	314

15.2	Charakter porodní bolesti	315
15.3	Cíle porodní analgezie	315
15.4	Způsoby porodní analgezie	315
15.4.1	Analgetika	315
15.4.2	Inhalační přípravky k analgezii	315
15.4.3	Regionální analgezie	316
15.4.4	Celková anestezie	319
15.4.5	Resuscitace těhotných	319
16	Porodnické operace	321
16.1	Úvod	321
16.2	Cerkláž	322
16.3	Dilatace porodních cest	323
16.3.1	Rozšíření tvrdých porodních cest	323
16.3.2	Rozšíření měkkých porodních cest	323
16.4	Porodnický obrat	325
16.4.1	Obrat zevními hmaty (versio externa)	325
16.4.2	Obrat kombinovanými hmaty	326
16.5	Exprese plodu	327
16.6	Extrakce plodu	328
16.7	Porodnické kleště	329
16.8	Vakuumextraktor	333
16.9	Cisařský řez (sectio caesarea)	335
16.10	Zmenšovací operace	339
16.11	Operace ve III. době porodní a v časném šestinedělí	340
17	Preindukce a indukce porodu	343
18	Fyziologický a patologický novorozenec	347
18.1	Fyziologický novorozenec	347
18.2	Patologický novorozenec	352
18.2.1	Asfyxie a hypoxie novorozence	352
18.2.2	Porodní traumatizmus	353
18.2.3	Novorozenec nízké porodní hmotnosti	354
18.2.4	Hypotrofie novorozence	355
18.2.5	Infekce novorozenců	356
18.2.6	Diabetická fetopatie	356
19	Psychologické aspekty těhotenství, porodu a šestinedělí	359
20	Perinatální medicína, epidemiologie, audit a surveillance	363
20.1	Perinatální medicína	363
20.2	Perinatální epidemiologie	364
20.3	Perinatální informační systém	365
21	Mateřská úmrtnost	369
22	Porodnictví v tropech a v subtropích	371
22.1	Přehled	372
22.2	Cestování těhotných do tropů a subtropů	374
22.3	Genitální mutilace afrických žen	374

23 Právní problematika v porodnictví	377
23.1 Postup lege artis	378
23.2 Výjimky z postupu lege artis	378
23.3 Vitium artis	378
23.4 Informovaný souhlas	378
23.5 Negativní reverz	379
23.6 Povinná mlčenlivost	379
23.7 Mateřské úmrtí	380
24 Etické aspekty porodnictví	381
24.1 Základní etické principy	381
24.2 Specifická situace v porodnictví	381
24.3 Etika a právo	382
24.4 Specifické etické konfliktní situace v porodnictví	382
24.5 Šestinedělí	383
Doporučená a použitá literatura	385
Seznam zkratk	387
Rejstřík jmenný	389
Rejstřík věcný	391